

Briselē, 2021. gada 5. jūlijā
(OR. en)

10476/21

Starpiestāžu lieta:
2021/0196(NLE)

ECOFIN 694
CADREFIN 358
UEM 192
FIN 564

PAVADVĒSTULE

Sūtītājs:	Eiropas Komisijas ģenerālsēkretāre, parakstījusi direktore <i>Martine DEPREZ</i>
Saņemšanas datums:	2021. gada 2. jūlijs
Saņēmējs:	Eiropas Savienības Padomes ģenerālsēkretārs <i>Jeppe TRANHOLM-MIKKELSEN</i>
K-jas dok. Nr.:	COM(2021) 386 final
Temats:	Priekšlikums - PADOMES ĪSTENOŠANAS LĒMUMS par Lietuvas atveseļošanas un noturības plāna novērtējuma apstiprināšanu

Pielikumā ir pievienots dokuments COM(2021) 386 *final*.

Pielikumā: COM(2021) 386 *final*

Briselē, 2.7.2021.
COM(2021) 386 final

2021/0196 (NLE)

Priekšlikums

PADOMES ĪSTENOŠANAS LĒMUMS

par Lietuvas atveseļošanas un noturības plāna novērtējuma apstiprināšanu

{SWD(2021) 187 final}

Priekšlikums

PADOMES ĪSTENOŠANAS LĒMUMS

par Lietuvas atveseļošanas un noturības plāna novērtējuma apstiprināšanu

EIROPAS SAVIENĪBAS PADOME,

ņemot vērā Līgumu par Eiropas Savienības darbību,

ņemot vērā Eiropas Parlamenta un Padomes Regulu (ES) 2021/241 (2021. gada 12. februāris), ar ko izveido Atveseļošanas un noturības mehānismu¹, un jo īpaši tās 20. pantu,

ņemot vērā Eiropas Komisijas priekšlikumu,

tā kā:

- (1) Covid-19 uzliesmojums ir iedragājis Lietuvas ekonomiku. Lietuvas iekšzemes kopprodukts (IKP uz vienu iedzīvotāju) uz vienu iedzīvotāju 2019. gadā bija 56 % no Savienības vidējās vērtības. Saskaņā ar Komisijas 2021. gada pavasara prognozi Lietuvas reālais IKP 2020. gadā samazinājās par 0,9 % un paredzams, ka 2020. un 2021. gadā tas kopumā palielināsies par 2 %. Ilgāka termiņa aspekti, kas ietekmē ekonomikas sniegumu vidējā termiņā, cita starpā ir vāji rezultāti veselības un izglītības jomā, augsti ienākumu nevienlīdzības un nabadzības rādītāji, slikta nodokļu saistību izpilde, neizmantots pētniecības un inovācijas potenciāls un zems privāto un publisko investīciju līmenis.
- (2) Padome 2019. gada 9. jūlijā un 2020. gada 20. jūlijā adresēja Lietuvai ieteikumus Eiropas pusgada kontekstā. Konkrētāk, Padome ieteica Lietuvai uzlabot nodokļu saistību izpildi un paplašināt nodokļu bāzi, lai tajā iekļautu avotus, kam ir mazāk negatīva ietekme uz izaugsmi, un risināt tādas problēmas kā ienākumu nevienlīdzība, nabadzība un sociālā atstumtība, tostarp, uzlabojot nodokļu un pabalstu sistēmas struktūru. Turklāt tā ieteica uzlabot kvalitāti un efektivitāti visos izglītības un apmācības līmeņos, tostarp pieaugušo izglītībā, un uzlabot veselības aprūpes sistēmas kvalitāti, pieejamību cenas ziņā un efektivitāti. Lietuvai tika arī ieteikts ar investīcijām saistīto ekonomikas politiku koncentrēt uz inovāciju, energoefektivitāti, resursefektivitāti un ilgtspējīgiem transporta un energotīklu starpsavienojumiem, ņemot vērā reģionālās atšķirības, un veicināt ražīguma pieaugumu, uzlabojot publisko investīciju efektivitāti. Turklāt tika arī ieteikts izstrādāt saskaņotu politikas satvaru, lai atbalstītu zinātnes un uzņēmumu sadarbību un konsolidētu pētniecības un inovācijas īstenošanas aģentūras. Covid-19 krīzes pārvarēšanai Lietuvai tika ieteikts veikt visus vajadzīgos pasākumus, lai efektīvi vērstos pret pandēmiju, stiprinātu ekonomiku un atbalstītu tās turpmāko atveseļošanu. Turklāt Padome ieteica Lietuvai palielināt

¹ OV L 57, 18.2.2021., 17. lpp.

veselības aprūpes sistēmas noturību, tostarp, mobilizējot pienācīgu finansējumu un novēršot veselības aprūpes darbaspēka un kritiski svarīga medicīniskā aprīkojuma trūkumu, un uzlabot veselības aprūpes pakalpojumu piekļūstamību un kvalitāti. Turklāt tika ieteikts mazināt krīzes ietekmi uz nodarbinātību, palielināt finansējumu aktīva darba tirgus politikas pasākumiem un to tvērumu un veicināt prasmes, nodrošināt sociālās drošības tīkla pārklājumu un piemērotību un uzlabot nodokļu un pabalstu sistēmas efektivitāti, lai aizsargātu pret nabadzību. Tika arī ieteikts atbalstīt likviditāti uzņēmumiem, jo īpaši maziem un vidējiem uzņēmumiem un uz eksportu orientētām nozarēm, pasteidzināt labā sagatavotības stadijā esošo publisko investīciju projektu īstenošanu un rosināt privātās investīcijas, lai sekmētu ekonomikas atveseļošanu. Visbeidzot, Padome ieteica Lietuvai koncentrēt investīcijas uz zaļo pārkārtošanos un digitālo pāreju, jo īpaši uz ļoti augstas veiktspējas platjoslas pārklājuma veidošanu un izmantošanu, uz tīru un efektīvu enerģijas ražošanu un izmantošanu un uz ilgtspējīgu transportu, kā arī veicināt tehnoloģiskas inovācijas mazos un vidējos uzņēmumos. Komisija, novērtējusi progresu minēto konkrētām valstīm adresēto ieteikumu īstenošanā atveseļošanas un noturības plāna iesniegšanas brīdī, secina, ka ir pilnībā īstenots ieteikums veikt visus vajadzīgos pasākumus, lai efektīvi vērstos pret pandēmiju, spēcīnātu ekonomiku un atbalstītu tās turpmāko atveseļošanu. Ir panākts būtisks progress attiecībā uz ieteikumu koncentrēt investīcijas uz energotīklu starpsavienojumiem.

- (3) Padomes ieteikumā par eurozonas ekonomikas politiku eurozonas dalībvalstīm² tika ieteikts rīkoties, tai skaitā izmantojot savus atveseļošanas un noturības plānus, lai cita starpā nodrošinātu politikas nostāju, kas veicina atveseļošanu, un turpinātu konverģences, izturētspējas un ilgtspējīgas un iekļaujošas izaugsmes uzlabošanu. Padomes ieteikumā tika arī ieteikts stiprināt valstu institucionālās sistēmas, nodrošināt makrofinansialo stabilitāti, pabeigt EMS izveidi un stiprināt euro starptautisko nozīmi.
- (4) Lietuva 2021. gada 14. maijā saskaņā ar Regulas (ES) 2021/241 18. panta 1. punktu iesniedza Komisijai savu atveseļošanas un noturības plānu. Pirms plāna iesniegšanas saskaņā ar valsts tiesisko regulējumu notika apspriešanās process. Valstu atbildība par atveseļošanas un noturības plāniem ir pamats šo plānu sekmīgai īstenošanai un ilgstošai ietekmei valstu līmenī, kā arī uzticamībai Savienības līmenī. Atbilstoši minētās regulas 19. pantam Komisija ir novērtējusi atveseļošanas un noturības plāna atbilstību, efektivitāti, lietderīgumu un saskanīgumu, ņemot vērā minētās regulas V pielikumā sniegtās novērtēšanas vadlīnijas.
- (5) Ar atveseļošanas un noturības plāniem būtu jātiecas sasniegt ekonomikas atveseļošanas atbalstam pēc Covid-19 krīzes ar Regulu (ES) 2021/241 izveidotā Atveseļošanas un noturības mehānisma un ar Padomes Regulu (ES) 2020/2094 izveidotā ES Atveseļošanas instrumenta vispārīgie mērķi. Plāniem būtu jāveicina Savienības ekonomiskā, sociālā un teritoriālā kohēzija, sniedzot ieguldījumu sešos pīlāros, kas minēti Regulas (ES) 2021/241 3. pantā.
- (6) Dalībvalstu atveseļošanas un noturības plānu īstenošana veidos koordinētus investīciju un reformu centienus visā Savienībā. Pateicoties koordinētai un vienlaicīgai šo reformu un investīciju veikšanai un pārrobežu projektu īstenošanai, minētās reformas

² Pēc apstiprināšanas Eiropadomē tas vēl galīgi jāpieņem Padomē. Eurogrupā 2020. gada 16. decembrī saskaņotais teksts ir pieejams šeit: <https://data.consilium.europa.eu/doc/document/ST-14356-2020-INIT/lv/pdf>.

un investīcijas savstarpēji pastiprinās viena otru un radīs pozitīvu blakusietekmi visā Savienībā. Tāpēc aptuveni viena trešdaļa no ietekmes, kāda mehānismam būs uz dalībvalstu izaugsmi un darbvietu izveidi, būs blakusietekme no citām dalībvalstīm.

Līdzsvarota reakcija, kas sniedz ieguldījumu sešos pīlāros

- (7) Kā paredzēts Regulas (ES) 2021/241 19. panta 3. punkta a) apakšpunktā un V pielikuma 2.1. punktā, atveseļošanas un noturības plāns lielā mērā (reitings “A”) ir visaptveroša un pienācīgi līdzsvarota reakcija uz ekonomisko un sociālo situāciju, tādējādi sniedzot pienācīgu ieguldījumu visos sešos pīlāros, kas minēti Regulas (ES) 2021/241 3. pantā, ņemot vērā attiecīgās dalībvalsts konkrētās problēmas un finanšu piešķirumu.
- (8) Plānā ietverti pasākumi, kas sniedz ieguldījumu visos sešos pīlāros, un katrs no septiņiem plāna komponentiem attiecas uz vienu vai vairākiem pīlāriem. Šāda pieeja palīdz nodrošināt to, ka katrs pīlārs tiek visaptveroši un saskaņoti īstenots. Vienlaikus plānā ir ietverts viens komponents, kas īpaši paredzēts zaļās pārkārtošanās panākšanai, un viens cits – digitālās pārkārtošanās panākšanai. Zaļā mērķa sasniegšanu ir paredzēts atbalstīt, palielinot vietēji ražotu atjaunojamo energoresursu apmēru, veicinot ilgtspējīgu transportu, īstenojot zaļā publiskā iepirkuma pasākumus un renovējot ēkas nolūkā sekmēt ilgtspējīgu pilsētvidi, tādējādi veicinot siltumnīcefekta gāzu emisiju samazināšanu. Paredzams, ka digitālos mērķus sasniegt palīdzēs investīcijas un reformas, kas vērstas uz publiskā sektora, uzņēmumu un industriālo ekosistēmu digitalizāciju, kā arī uz digitālo prasmju līmeņa uzlabošanu un 5G ieviešanas veicināšanu.
- (9) Sagaidāms, ka plāns palīdzēs uzlabot makroekonomisko sniegumu, ko paredzēts panākt, mazinot Covid-19 krīzes ietekmi ekonomikā un sociālajā jomā, vienlaikus pastiprinot ekonomisko, sociālo un teritoriālo kohēziju un tādējādi atbalstot Regulas (ES) 2021/241 3. pantā minēto, trešo pīlāru – pārdomāta, ilgtspējīga un iekļaujoša izaugsme. Tas ietver investīciju palielināšanu un ilgtermiņa inovācijas atbalstīšanu, izglītības rādītāju uzlabošanu un aktīvas darba tirgus politikas izvēšanu. Plānā galvenā uzmanība pievērsta izglītībai un inovācijai, jo īpaši izglītības un apmācības sistēmas uzlabošanai, tādējādi sniedzot ieguldījumu minētās regulas 3. pantā izklāstītajā ceturtajā un sestajā pīlārā. Paredzams, ka izglītības uzlabošana Lietuvā tieši veicinās ekonomisko un sociālo noturību, samazinot izglītības plaisu, ko rada skolēnu sociālekonomiskā izcelsme. Plāna mērķis ir nodrošināt to, ka iedzīvotājiem ir nākotnes darbvietām vajadzīgās prasmes, ko paredzēts panākt, uzlabojot profesionālās izglītības un apmācības sistēmas, paplašinot profesionālās orientācijas sistēmu un pārstrukturējot pieaugušo izglītības sistēmu. Sagaidāms, ka pasākumi, ar kuriem tiek veicināta augstākā izglītība un inovācija, uzlabos Lietuvas ražīgumu un konkurētspēju.
- (10) Pēc pandēmijas izraisītās krīzes Lietuvas plānā ir ietverti pasākumi, kuru mērķis ir stiprināt veselības sistēmu un ekonomisko, sociālo un institucionālo noturību, kas ir Regulas (ES) 2021/241 3. pantā minētais piektais pīlārs. Kaut arī plāns ir tieši vērsts uz to, lai uzlabotu veselības aprūpes sistēmas noturību, kvalitāti, piekļūstamību un efektivitāti, tajā arī ietverti pasākumi, kuru mērķis ir reformēt Lietuvas sociālo infrastruktūru. Plānā pausta apņemšanās uzlabot publiskā sektora efektivitāti, īstenojot civil dienesta reformu un digitalizāciju, reformējot nodokļu sistēmu tā, lai tā būtu vērsta uz lielāku atbilstību nodokļu saistībām, taisnīgumu, labāku pārdales spēju un izaugsmi veicinošu pieeju, kā arī uzlabojot budžeta sistēmu, tostarp pārskatot izdevumus. Plānā ietverto pasākumu mērķis ir arī uzlabot atbalstu nodarbinātībai un

garantēto minimālo ienākumu aizsardzību, lai mazinātu nabadzību un stiprinātu sociālo kohēziju. Paredzams, ka šie pasākumi uzlabos teritoriālo kohēziju.

Risinājumi, kas attiecas uz visām konkrētajai valstij adresētajos ieteikumos konstatētajām problēmām vai uz ievērojamu to daļu

- (11) Kā paredzēts Regulas (ES) 2021/241 19. panta 3. punkta b) apakšpunktā un V pielikuma 2.2. punktā, gaidāms, ka atveseļošanas un noturības plāns palīdzēs efektīvi risināt visas tās problēmas vai ievērojamu to problēmu daļu (reitings “A”), kuras ir konstatētas attiecīgajos konkrētajai valstij adresētajos ieteikumos, ieskaitot to fiskālos aspektus, vai problēmas, kuras ir konstatētas citos atbilstīgos dokumentos, ko Komisija ir oficiāli pieņēmusi Eiropas pusgada kontekstā.
- (12) Plānā ietverts plašs savstarpēji pastiprinošu reformu un investīciju kopums, kas palīdz dažādā mērā efektīvi risināt visas tās ekonomiskās un sociālās problēmas vai ievērojamu to ekonomisko un sociālo problēmu daļu, kuras izklāstītas konkrētām valstīm adresētajos ieteikumos, ko Padome 2019. un 2020. gadā adresēja Lietuvai Eiropas pusgada ietvaros, jo īpaši ieteikumos veselības aprūpes jomā, piemēram, veselības aprūpes sistēmas noturība, piekļūstamība, kvalitāte, pieejamība cenas ziņā un efektivitāte; izglītības un prasmju jomā, piemēram, visu izglītības un apmācības līmeņu kvalitāte un efektivitāte; sociālās iekļaušanas jomā, piemēram, minimālo ienākumu pabalsti; nodokļu saistību izpildes un nodokļu un pabalstu sistēmas efektivitātes jomā; inovācijas, energoefektivitātes un resursu efektīvas izmantošanas, ilgtspējīga transporta un energotīklu starpsavienojumu jomā.
- (13) Paredzams, ka plānā ietvertās reformas un investīcijas ilgtspējīgā veidā veicinās ekonomikas izaugsmes potenciālu. Plāna mērķis ir sekmēt jaunu izaugsmi, atbalstot digitālo un zaļo pārkārtošanos, inovāciju, izglītību un prasmju attīstību, kā arī efektīvāku publisko sektoru.
- (14) Var uzskatīt, ka ieteikumi, kas saistīti ar tūlītēju fiskālās politikas reakciju uz pandēmiju, neietilpst Lietuvas atveseļošanas un noturības plāna tvērumā, neraugoties uz to, ka Lietuva kopumā ir adekvāti un pietiekami reaģējusi uz neatliekamo vajadzību 2020. un 2021. gadā atbalstīt ekonomiku ar fiskāliem līdzekļiem atbilstīgi vispārējās izņēmuma klauzulas noteikumiem. Turklāt var uzskatīt, ka ieteikumi, kas saistīti ar energotīklu starpsavienojumiem un likviditātes atbalstu privātajam sektoram, arī neietilpst plāna tvērumā, jo, pirmkārt, energotīklu starpsavienojumu projekti rit pēc plāna un, otrkārt, Lietuvas valdība ir ieviesusi nodokļu nomaksas atlikšanu, atvēlējusi līdzekļus tiešajiem maksājumiem un apņēmusies sniegt papildu aizdevumu garantijas, lai, reaģējot uz Covid krīzi, atbalstītu uzņēmumu likviditāti.
- (15) Turpmāka konverģence vēl aizvien ir Lietuvas prioritāte, un tās panākšanai ir jāsamazina reģionālās atšķirības, jānovērš kvalificēta darbaspēka trūkums un jārisina ar nelielām investīcijām saistītās problēmas, tostarp pētniecībā un izstrādē. Lietuvas uzņēmējdarbības vide būtu jāuzlabo ar reformām un investīcijām, kuru mērķis ir uzlabot nodokļu iekasēšanu un nodokļu sistēmas efektivitāti un digitalizēt publisko sektoru. Plāna mērķis ir uzlabot visos līmeņos izglītības un apmācības kvalitāti un palielināt līdzdalības rādītājus pieaugušo izglītības jomā, lai uzlabotu prasmju pārvaldību. Paredzams, ka reformas un investīcijas augstākās izglītības, profesionālās izglītības un apmācības sistēmās palīdzēs šīm sistēmām labāk reaģēt uz zaļo un digitālo pārkārtošanos darba tirgū un sociālajā politikā. Sagaidāms, ka to aģentūru konsolidācija, kuras atbild par inovācijas veicināšanu, palīdzēs padarīt pētniecības un inovācijas politiku efektīvāku. Reģionālās atšķirības un augstu nabadzības un sociālās

atstumtības risku paredzēts novērst, veicot reformas, kuru mērķis ir uzlabot minimālā ienākumu atbalsta adekvātumu un nodokļu un pabalstu sistēmas pārdales spēju un panākt uzlabojumus ilgtermiņa aprūpē, kā arī īstenojot pasākumus, lai uzlabotu veselības aprūpes sistēmas kvalitāti un pieejamību. Arī politika, ar ko tiek atbalstīta valsts digitālā pārveide un zaļā pārkārtošanās (piemēram, ļoti augstas veiktspējas tīklu izvēršanas turpmāka īstenošana, atbalsts atjaunojamo energoresursu enerģijas ražošanai un uzkrāšanai un piesārņojošo transportlīdzekļu aizstāšana ar bezemisiju transportlīdzekļiem), zināmā mērā palīdz novērst ievērojamas reģionālās atšķirības. Pamatojoties uz to, ir paredzams, ka plāns ilgspējīgā veidā būtiski veicinās Lietuvas ekonomikas izaugsmes potenciālu.

Ieguldījums izaugsmes potenciālā, darbvietu radīšanā un ekonomiskajā, sociālajā un institucionālajā noturībā

- (16) Kā paredzēts Regulas (ES) 2021/241 19. panta 3. punkta c) apakšpunktā un V pielikuma 2.3. punktā, gaidāms, ka atveseļošanas un noturības plāns būtiski (reitings “A”) palīdzēs stiprināt dalībvalsts izaugsmes potenciālu, darbvietu radīšanu un ekonomisko, sociālo un institucionālo noturību, veicinot Eiropas sociālo tiesību pīlāra īstenošanu, tostarp veicinot rīcībpolitikas attiecībā uz bērniem un jauniešiem, un mazinās Covid-19 krīzes ekonomisko un sociālo ietekmi, tādējādi uzlabojot ekonomisko, sociālo un teritoriālo kohēziju un konvergenci Savienībā.
- (17) Komisijas dienestu veiktās simulācijas liecina, ka plāns var līdz 2026. gadam palielināt Lietuvas IKP par 1,0 %–1,6 %³. Paredzams, ka plānā ietvertās ilgspējīgās un izaugsmi veicinošās reformas un investīcijas novērsīs Lietuvas ekonomikas strukturālos trūkumus un palielinās tās noturību un ražīgumu. Pasākumi, ar kuriem atbalsta atjaunojamo energoresursu enerģijas ražošanu un uzkrāšanu, energoefektīvu renovāciju, publisko administratīvo pakalpojumu digitalizāciju, apmācību un uzņēmējdarbību, kā arī inovāciju un zinātnes un uzņēmumu sadarbību, atbilst atjauninātajai Eiropas Industriālajai stratēģijai un paredzams, ka tie tieši veicinās vairāk darbvietu radīšanu, ekonomikas konkurētspēju un ilgspējīgu ilgtermiņa izaugsmi. Sagaidāms, ka minimālo ienākumu shēmas reformai, pasākumiem, kuru mērķis ir modernizēt vispārējo izglītību un reformēt profesionālās izglītības un apmācības sistēmu, kā arī pasākumiem veselības aprūpes pakalpojumu kvalitātes un pieejamības uzlabošanai būs ilgstoša ietekme uz sociālo iekļaušanu un prasmēm Lietuvā. Paredzams, ka minēto pasākumu ilgtermiņa ietekmi pastiprinās fiskālie un ekonomiskie ieguvumi, ko radīs plānotās, ar publisko sektoru saistītās reformas, it īpaši tās, kuru mērķis ir uzlabot budžeta struktūru, nodokļu saistību izpildi un nodokļu sistēmas efektivitāti.
- (18) Paredzams, ka plāns sekmēs Eiropas sociālo tiesību pīlāra īstenošanu, jo tam būs būtiska, pozitīva īstermiņa un vidēja termiņa ietekme uz darba tirgus darbību, izglītību, nabadzību un ienākumu nevienlīdzību, cita starpā pateicoties tam, ka tiks palielināts aktīvas darba tirgus politikas finansējums un tvērums, tiks palielināti vispārējie pabalsti vientuļiem vecāka gadagājuma cilvēkiem un cilvēkiem ar invaliditāti, kā arī tiks palielināts sociālās apdrošināšanas sistēmas tvērums bezdarba gadījumā. Paredzams, ka ilgtermiņa ietekme tiks pastiprināta, uzlabojot izglītības rādītājus un

³ Šādas simulācijas atspoguļo NGEU vispārējo ietekmi, kas ietver arī finansējumu REACT-EU, un lielāku finansējumu programmai “Apvārsnis Eiropa”, InvestEU, TPF, lauku attīstībai un rescEU. Šāda simulācija neietver strukturālo reformu iespējamo pozitīvo ietekmi, kas var būt būtiska.

nodokļu un pabalstu sistēmas efektivitāti. Plāna ietekme uz teritoriālo kohēziju netika izteikta skaitļos, taču kvalitatīva analīze liecina par pozitīvu ietekmi uz sociālekonomisko atšķirību samazināšanu starp Lietuvas reģioniem.

Principi “nenodari būtisku kaitējumu”

- (19) Kā paredzēts Regulas (ES) 2021/241 19. panta 3. punkta d) apakšpunktā un V pielikuma 2.4. punktā, gaidāms, ka atveseļošanas un noturības plāns nodrošinās, ka neviens atveseļošanas un noturības plānā iekļauto reformu un investīciju projektu īstenošanas pasākums (reitings “A”) nenodara būtisku kaitējumu vides mērķiem Eiropas Parlamenta un Padomes Regulas (ES) 2020/852 17. panta nozīmē⁴ (princips “nenodari būtisku kaitējumu” – NBK).
- (20) Attiecībā uz katru reformu un investīciju atveseļošanas un noturības plānā ir nodrošināts, ka netiek nodarīts būtisks kaitējums nevienam no sešiem vides mērķiem Regulas (ES) 2020/852 17. panta nozīmē, proti, klimata pārmaiņu mazināšana, pielāgošanās klimata pārmaiņām, ūdens un jūras resursu ilgtspējīga izmantošana un aizsardzība, aprites ekonomika, piesārņojuma novēršana un kontrole, kā arī bioloģiskās daudzveidības un ekosistēmu aizsardzība un atjaunošana. Lietuva sniedza pamatojumu, ievērojot Komisijas tehniskos norādījumus par principu “nenodarīt būtisku kaitējumu” (2021/C 58/01). Vajadzības gadījumā prasības par principa “nenodari būtisku kaitējumu” ievērošanu ir paredzētas konkrēta pasākuma izstrādes posmā un precizētas minētā pasākuma atskaites punktā vai mērķrādītājā. Tādējādi tiek nodrošināts, ka jebkādas izmaksas par attiecīgajiem pasākumiem var veikt tikai tad, kad ir nodrošināta atbilstība principam “nenodari būtisku kaitējumu”.
- (21) Plānā īpaša uzmanība ir veltīta pasākumiem, kuru ietekme uz vides mērķiem rūpīgi jāpārbauda. Zaļajā komponentā īpaša uzmanība ir pievērsta ilgtspējīgai mobilitātei, proti, ir paredzēta reforma “Pārvietošanās bez vides piesārņošanas”. Minētajā reformā it īpaši ir plānots atbalsts, lai attīstītu atjaunojamās degvielas (piemēram, biometāna un otrās paaudzes šķidrās biodegvielas) nozari un izveidotu šo alternatīvo degvielu uzpildes stacijas. Minētās investīcijas, iespējams, varētu kaitēt vairākiem vides mērķiem, piemēram, klimata pārmaiņu mazināšanai, gaisa piesārņojuma novēršanai un kontrolei, kā arī bioloģiskajai daudzveidībai. Šāda situācija būtu jānovērš, paredzot prasību, saskaņā ar kuru biometāna gāzi vai biodegvielu ražo tikai no izejvielām, kas uzskaitītas Eiropas Parlamenta un Padomes Direktīvas (ES) 2018/2001⁵ IX pielikumā, un ka galaprodukts atbilst minētās direktīvas un saistīto īstenošanas un deleģēto aktu noteikumiem. Ražotājiem būtu jāiesniedz sertifikāti, kuros apliecināta viņu ražojumu ilgtspēja. Turklāt Lietuva sniedza garantijas (kas atkārtoti apstiprinātas attiecīgajā mērķrādītājā) par to, ka transportlīdzekļos, kuri atbalstīti saskaņā ar atveseļošanas un noturības plānu, būtu jāizmanto tikai biodegvielas, bioloģiski šķidrās degvielas un biomasas degvielas, kas atbilst Direktīvas (ES) 2018/2001 prasībām, un ka laika gaitā būtu jāpalielina biodegvielu īpatsvars valsts degvielu struktūrā. Būtu jāizveido sistēma atjaunojamās degvielas vienību uzskaitē, lai reģistrētu transporta nozarei piegādātos biometāna gāzes un citu atjaunojamo degvielu daudzumus, atbilstīgi kuriem

⁴ Eiropas Parlamenta un Padomes Regula (ES) 2020/852 (2020. gada 18. jūnijs) par regulējuma izveidi ilgtspējīgu ieguldījumu veicināšanai un ar ko groza Regulu (ES) 2019/2088 (OV L 198, 22.6.2020., 13. lpp.).

⁵ Eiropas Parlamenta un Padomes Direktīva (ES) 2018/2001 (2018. gada 11. decembris) par no atjaunojamajiem energoresursiem iegūtas enerģijas izmantošanas veicināšanu (OV L 328, 21.12.2018., 82. lpp.).

operatoriem būtu jāiegūst sertifikāti, kuri atbilst paredzamajam atjaunojamās degvielas izmantojumam. Visbeidzot, Likumā par alternatīvajām degvielām ir noteiktas jaunas prasības degvielas ražotājiem.

Zaļās pārkārtošanās, tostarp bioloģiskās daudzveidības, sekmēšana

- (22) Kā paredzēts Regulas (ES) 2021/241 19. panta 3. punkta e) apakšpunktā un V pielikuma 2.5. punktā, atveseļošanas un noturības plānā ir iekļauti pasākumi, kas lielā mērā (reitings "A") sekmē zaļo pārkārtošanos, tostarp bioloģisko daudzveidību, vai palīdz risināt no minētās pārkārtošanās izrietošās problēmas. Klimata mērķu sasniegšanai paredzēto pasākumu izdevumi atbilst 37,8 % no plāna kopējā piešķiruma, kas aprēķināts saskaņā ar Regulas (ES) 2021/241 VI pielikumā minēto metodiku. Saskaņā ar Regulas (ES) 2021/241 17. pantu atveseļošanas un noturības plāns atbilst informācijai, kas ietverta nacionālajā enerģētikas un klimata plānā 2021.–2030. gadam.
- (23) Paredzams, ka Lietuvas atveseļošanas un noturības plānā ietvertie pasākumi efektīvi sekmēs zaļo pārkārtošanos un palīdzēs risināt no minētās pārkārtošanās izrietošās problēmas. Plāns atbalsta nacionālajā enerģētikas un klimata plānā noteikto Lietuvas mērķu sasniegšanu dekarbonizācijas un enerģētikas pārkārtošanas jomā. Zaļais komponents ietver pasākumus, kuru mērķis ir palielināt atjaunojamo energoresursu enerģijas ražošanu un uzkrāšanu un veicināt ilgtspējīgu mobilitāti, ēku renovāciju, degradētu kūdrāju atjaunošanu un aprites ekonomiku. Turklāt publiskā sektora komponents ietver pasākumu, kura ietvaros paredzēts pārskatīt pašreizējo nodokļu sistēmu, lai noteiktu un pakāpeniski atceltu tos nodokļu atvieglojumus un atbrīvojumus, kuri rada lielāko kaitējumu videi. Paredzams, ka minēto ierosināto pasākumu īstenošanai būs ilgstoša ietekme, jo īpaši tādēļ, ka tiks veicināta zaļā pārkārtošanās, bioloģiskās daudzveidības stiprināšana un vides aizsardzība.
- (24) Attiecībā uz atjaunojamo energoresursu enerģiju paredzams, ka plāns palīdzēs radīt atjaunojamo energoresursu elektroenerģijas ražošanas papildu jaudu vismaz 301,9 MW apmērā. No šīs jaunās jaudas vismaz 271,8 MW būtu jāražo saules elektrostacijās, tostarp 4 MW – saules elektrostacijās Utenas reģionā, un vismaz 30,1 MW – sauszemes vēja elektrostacijās. Turklāt būtu jāuzstāda atsevišķas elektroenerģijas uzkrāšanas iekārtas, kuru jauda ir vismaz 15,2 MWh, un cita veida iekārtas elektroenerģijas uzkrāšanai vismaz 200 MW apmērā.
- (25) Pateicoties tam, ka tiks veikti plānā ietvertie pasākumi un it īpaši investīcijas, kuru mērķis ir paātrināt ēku renovāciju, paredzams, ka līdz 2026. gadam tiks panākts primārās enerģijas ietaupījums 215 GWh apmērā, kas varētu nozīmēt siltumnīcefekta gāzu emisiju samazinājumu par 21 500 tonnām CO₂ ekvivalenta. Minēto ietaupījumu papildina enerģijas un siltumnīcefekta gāzu emisiju ietaupījums, kas sagaidāms no piesārņojošo transportlīdzekļu aizstāšanas ar bezemisiju un mazemisiju transportlīdzekļiem; šos pasākumus papildina vajadzīgās alternatīvās degvielas ražošanas un uzlādes/uzpildes infrastruktūras izveide. Turklāt līdz 2023. gadam būtu jāpieņem aprites ekonomikas rīcības plāns, lai līdz 2035. gadam nodrošinātu Lietuvas pāreju uz aprites ekonomiku. Gaidāms, ka atveseļošanas un noturības plānā ietvertie pasākumi palīdzēs sasniegt Lietuvas klimata un enerģētikas mērķrādītājus 2030. un 2050. gadam.

Digitālās pārkārtošanās sekmēšana

- (26) Kā paredzēts Regulas (ES) 2021/241 19. panta 3. punkta f) apakšpunktā un V pielikuma 2.6. punktā, atveseļošanas un noturības plānā ir iekļauti pasākumi, kas lielā mērā (reitings “A”) sekmē digitālo pārkārtošanos vai palīdz risināt no minētās pārkārtošanas izrietošās problēmas. Digitālo mērķu sasniegšanai paredzēto pasākumu izdevumi atbilst 31,5 % no plāna kopējā piešķiruma, kas aprēķināts saskaņā ar Regulas (ES) 2021/241 VII pielikumā minēto metodiku.
- (27) Plānā ir ņemti vērā visi Lietuvas digitālās pārveides aspekti: savienojamība, publiskā un privātā sektora digitalizācija un digitālās prasmes. Plānā ietverti pasākumi, kuru mērķis ir turpināt ļoti augstas veikspējas tīklu izvēršanu, tostarp lauku un attālos reģionos. Turklāt nozīmīgu reformu un investīciju mērķis ir digitalizēt publisko sektoru. Tam būtu jāklūst par būtisku faktoru ekonomikas digitalizācijā, uzņēmējdarbības vides uzlabošanā un administratīvo izmaksu samazināšanā. Plānā ietverti pasākumi, kuru mērķis ir veicināt bērnu, darba ņēmēju, civildienesta ierēdņu un vecāka gadagājuma iedzīvotāju digitālās prasmes. Ir plānoti arī pasākumi, ar kuriem paredzēts novērst IT darbinieku trūkumu darba tirgū. Turklāt plānā ir ierosinātas investīcijas, kuru mērķis ir veicināt progresīvu digitālo tehnoloģiju ieviešanu privātajā sektorā, jo īpaši attiecībā uz zinātnes un uzņēmumu sadarbību inovatīvu tehnoloģiju jomā un kultūras nozares digitalizāciju.
- (28) Pandēmijas apstākļos par būtisku izaicinājumu un prioritāras rīcības virzienu ir arī kļuvusi veselības un izglītības sistēmu digitalizācija. Plānā ietverti pasākumi, kuru mērķis ir veicināt digitālos risinājumus, kas saistīti ar e-veselību un mācīšanos tiešsaistē. Turklāt plānā ietverti nozīmīgi pasākumi, kuru nolūks ir integrēt digitālos risinājumus Nodarbinātības dienesta organizatoriskajā struktūrā, nodokļu un muitas nodokļu iekasēšanā un pārejā uz zaļo ekonomiku.

Ilgstoša ietekme

- (29) Kā paredzēts Regulas (ES) 2021/241 19. panta 3. punkta g) apakšpunktā un V pielikuma 2.7. punktā, gaidāms, ka atveseļošanas un noturības plānam lielā mērā (reitings “A”) būs ilgstoša ietekme uz Lietuvu.
- (30) Plānoto reformu īstenošanas rezultātā var sagaidīt ilgstošas strukturālas pārmaiņas. Konkrēti, ir paredzams, ka plānotajām reformām, kuru mērķis ir veicināt zaļo un digitālo pārkārtošanos, kā arī reformām, kas plānotas izglītības, profesionālās izglītības un apmācības sistēmā, būs ilgstoša ietekme uz Lietuvas ekonomiku, jo tiks uzlabotas iedzīvotāju prasmes atbilstoši darba tirgus vajadzībām un veicināta eksporta jauda, ražīgums un kopumā – ilgtspējīga izaugsme ilgtermiņā. Turklāt gaidāms, ka plānotās reformas augstākās izglītības jomā uzlabos augstākās izglītības programmu kvalitāti un efektivitāti. Paredzams, ka valsts inovācijas politikas racionalizēšanai būs būtiska ilgstoša ietekme uz inovāciju. Sagaidāms, ka reformas, kas plānotas veselības nozarē (piemēram, slimnīcu tīkla konsolidācija, neatliekamās medicīniskās palīdzības pakalpojumu reorganizācija, veselības jomā strādājošo speciālistu kompetences platformas izveide un digitālās veselības sistēmas izstrāde) palielinās veselības aprūpes sistēmas efektivitāti un pieejamību un stiprinās tās noturību. Turklāt paredzams, ka reformas, kuru mērķis ir modernizēt publisko sektoru (gan civildienesta pārvaldības, gan budžeta plānošanas ziņā), tostarp veicot izdevumu pārskatīšanu, nodrošinās ilgstošus uzlabojumus publiskā sektora efektivitātē. Sagaidāms, ka reformas, kuru mērķis ir uzlabot nodokļu saistību izpildi, palielināt nodokļu sistēmas efektivitāti un uzlabot nodokļu un pabalstu sistēmas pārdales spēju, mazinās

nabadzību un sociālo atstumtību un palīdzēs uzlabot fiskālo stabilitāti un ekonomikas efektivitāti.

- (31) Plānoto investīciju īstenošanas rezultātā var sagaidīt ilgstošas strukturālas pārmaiņas. Paredzams, ka zaļās investīcijas sekmēs Lietuvas pāreju uz aprītes ekonomiku, veicinās inovatīvu un viedu mobilitāti un samazinās Lietuvas atkarību no neatjaunojamo energoresursu enerģijas un resursiem. Sagaidāms, ka investīcijas, ar kurām tiks veicināta digitalizācija publiskajā sektorā, uzņēmumos un akadēmiskajā jomā, nodrošinās lielāku efektivitāti šajās nozarēs. Turklāt paredzams, ka lielākam aktīvas darba tirgus politikas finansējumam un tvērumam būs ilgstoša ietekme uz darba tirgus darbību, kā arī uz nabadzības mazināšanu un ienākumu vienlīdzību. Plāna ilgstošo ietekmi var arī pastiprināt, izveidojot sinerģiju starp šo plānu un citām programmām (tostarp tām, kas tiek finansētas ar kohēzijas politikas fondu līdzekļiem), proti, tad, ja ievērojamā apmērā tiktu risinātas dziļi iesakņojušās teritoriālās problēmas un veicināta līdzsvarota attīstība.

Uzraudzība un īstenošana

- (32) Kā paredzēts Regulas (ES) 2021/241 19. panta 3. punkta h) apakšpunktā un V pielikuma 2.8. punktā, atveseļošanas un noturības plānā ir ierosināta pienācīga (reitings "A") kārtība, kas nodrošinās efektīvu atveseļošanas un noturības plāna uzraudzību un īstenošanu, tostarp attiecībā uz paredzēto grafiku, ierosinātajiem atskaides punktiem un mērķrādītājiem, un saistītajiem rādītājiem.
- (33) Finanšu ministrijai vajadzētu būt vadošajai iestādei, kas koordinē plāna īstenošanu un uzraudzību, un tai vajadzētu būt galvenajam kontaktpunktam saziņai ar Komisiju. Centrālajai projektu vadības aģentūrai vajadzētu būt plāna administrējošai iestādei, kas novērtē un atlasa projektus un nodrošina to atbilstību projektu līgumiem un valsts un Savienības tiesību aktiem. Nozaru ministrijām un to kontrolē esošajām iestādēm galvenokārt būtu jāatbild par atskaides punktu un mērķrādītāju īstenošanu un ziņošanu par to. Uzraudzības rādītāji ir atbilstīgi, pieņemami un stabili. Tie pienācīgi atspoguļo plāna vispārējā vērienīguma pakāpi un ir reālistiski. Atskaides punktu un mērķrādītāju sadalījums pa plāna īstenošanas laikposmu ir nedaudz nevienmērīgs, un konstatējama pasākumu atlikšana tuvāk 2026. gadam. Atskaides punkti un mērķrādītāji attiecas arī uz jau pabeigtiem pasākumiem, kas ir atbalsttiesīgi saskaņā ar Regulas (ES) 2021/241 17. panta 2. punktu. Minēto atskaides punktu un mērķrādītāju apmierinoša izpilde laika gaitā ir nepieciešama, lai pamatotu izmaksas pieprasījumu.
- (34) Dalībvalstīm būtu jānodrošina, saskaņā ar mehānismu sniegtais finansiālais atbalsts tiek paziņots un atzīts atbilstīgi Regulas (ES) 2021/241 34. pantam. Tehniskā atbalsta instrumenta ietvaros var pieprasīt tehnisko atbalstu, lai palīdzētu dalībvalstīm īstenot savu plānu.

Izmaksas

- (35) Kā paredzēts Regulas (ES) 2021/241 19. panta 3. punkta i) apakšpunktā un V pielikuma 2.9. punktā, atveseļošanas un noturības plānā sniegtais pamatojums par plānā aplēsto kopējo izmaksu summu ir zināmā mērā (reitings "B") pamatots un ticams, izmaksu lietderības principam atbilstīgs un samērīgs ar paredzamo ietekmi uz valsts ekonomiku un sociālo ietekmi.
- (36) Lietuva ir sniegusi atsevišķas izmaksu aplēses par visām atveseļošanas un noturības plānā iekļautajām investīcijām. Izmaksu sadalījums parasti ir sīki izstrādāts un labi pamatots. Aplēšu pamatā ir salīdzinājumi ar līdzīgām investīcijām, kas veiktas

pagātnē. Kaut arī Lietuva neiesniedza neatkarīgu apstiprinājumu par ierosinātajām izmaksu aplēsēm, tomēr izmaksu aplēšu un ar tām saistīto apliecinājošu dokumentu novērtējums liecina, ka lielākā daļa izmaksu ir labi pamatotas un saprātīgas. Finansējumam ierosinātās summas tika uzskatītas par atbilstošām, un uzskatāms, ka tās vidējā mērā apstiprina izmaksu aplēšu ticamību. Kaut arī lielākā daļa summu atrodas zemā vai vidējā diapazonā salīdzinājumā ar līdzīgu reformu vai investīciju izmaksām, tomēr attiecībā uz ierobežota skaita pasākumu izmaksas nelielā mērā tiek uzskatītas par ticamām. Visbeidzot, atveseļošanas un noturības plāna aplēstās kopējās izmaksas atbilst izmaksu lietderības principam un ir samērīgas ar paredzamo ietekmi uz valsts ekonomiku un sociālo ietekmi.

Finanšu interešu aizsardzība

- (37) Kā paredzēts Regulas (ES) 2021/241 19. panta 3. punkta j) apakšpunktā un V pielikuma 2.10. punktā, atveseļošanas un noturības plānā ierosinātie pasākumi un šajā lēmumā paredzētie papildu pasākumi pienācīgi (reitings “A”) ļaus novērst, atklāt un izbeigt korupciju, krāpšanu un interešu konfliktus minētajā regulā paredzēto līdzekļu izmantošanā, un ir gaidāms, ka pasākumi pārliecinoši novērsīs dubultu finansēšanu no minētās regulas un citām Savienības programmām. Minētais neskar to citu instrumentu un rīku piemērošanu, kuru mērķis ir veicināt un nodrošināt atbilstību Savienības tiesību aktiem, tostarp korupcijas, krāpšanas un interešu konfliktu novēršanai, atklāšanai un izbeigšanai un Savienības finanšu aizsardzībai saskaņā ar Eiropas Parlamenta un Padomes Regulu (ES, Euratom) 2020/2092⁶.
- (38) Lietuvas atveseļošanas un noturības plānā aprakstītās iekšējās kontroles sistēmas pamatā ir esošie procesi un struktūras, un tajā ir skaidri noteikti dalībnieki (iestādes/struktūras) un to uzdevumi un pienākumi iekšējās kontroles uzdevumu izpildē. Sistēmas pamatā ir modelis, kuru 2021.–2027. gada laikposmā izmanto attiecībā uz struktūrfondiem, un tajā būtu jāietver tādu funkciju un procedūru kopums, kas vadošajai iestādei, administrējošajai iestādei un revīzijas iestādei jāveic savas kompetences ietvaros, nodrošinot atbilstību piemērojamo tiesību aktu noteikumiem un principiem. Šīm struktūrām būtu jāsniedz pilnīga piekļuve attiecīgajai informācijai. Tomēr, lai gan ir plānots nodrošināt jaunizveidoto revīzijas iestādi ar papildu zinātību un administratīvajām spējām, tomēr tās vēl jāveido.
- (39) Cita starpā tādēļ, ka ir būtiski manījusies ES struktūrfondu pārvaldības un kontroles sistēma, plāna iesniegšanas brīdī vēl nebija ieviesti konkrēti revīzijas un kontroles elementī, un tāpēc tie jāpabeidz laikus. Tas attiecas uz to lēmumu pieņemšanu, ar kuriem nosaka vadības, administrācijas un revīzijas iestāžu juridiskās pilnvaras, revīzijas stratēģijas pieņemšanu un tāda īpaša IT rīka (IS2021) darbībspējas nodrošināšanu un darbības uzsākšanu, kas ir vajadzīgs, lai izpildītu Regulas (ES) 2021/241 attiecīgās prasības. Attiecībā uz pēdējo – plānā ir iekļauts atskaites punkts konkrēto prasību izpildes uzraudzībai, un tas būtu jāpabeidz līdz pirmā maksājuma pieprasījuma iesniegšanas brīdim.

Plāna saskanīgums

⁶ Eiropas Parlamenta un Padomes Regula (ES, Euratom) 2020/2092 (2020. gada 16. decembris) par vispārēju nosacītības režīmu Savienības budžeta aizsardzībai (OV L 433I, 22.12.2020, 1. lpp.).

- (40) Kā paredzēts Regulas (ES) 2021/241 19. panta 3. punkta k) apakšpunktā un V pielikuma 2.11. punktā, plānā lielā mērā (reitings "A") ir iekļauti saskanīgi reformu un publisko investīciju projektu īstenošanas pasākumi.
- (41) Lietuvas atveseļošanas un noturības plāns ir saskanīgs, un tajā ir paredzētas konsekventas un savstarpēji pastiprinošas reformas un investīcijas, kā arī sinerģija starp dažādiem komponentiem. Plānam ir stratēģisks un konsekvents redzējums, kas atspoguļo saskanīgumu katra komponenta ietvaros, starp dažādu komponentu mērķiem un starp atsevišķām reformām un investīcijām dažādos komponentos. Visi septiņi komponenti ir saskanīgi ar to mērķiem, ar investīciju un reformu struktūru un tajā ziņā, ka tie labi demonstrē savu tematisko saskari un savstarpējās saiknes. Komponenti viens otru pastiprina, it īpaši zaļās pārkārtošanās un digitālās pārveides komponentu gadījumā. Plāns ir arī saderīgs ar valsts progresa plānu un valdības programmu.

Līdztiesība

- (42) Plānā iekļauti daži pasākumi, kas, paredzams, palīdzēs Lietuvai risināt problēmas dzimumu līdztiesības jomā un attiecībā uz vienlīdzīgām iespējām visiem. Cita starpā tie ir pasākumi, kuru tiešais un netiešais mērķis ir ņemt vērā cilvēku ar invaliditāti vajadzības, piemēram, atvieglot piekļūstamību ēkām, veicināt tiešsaistes publisko pakalpojumu neatkarīgu izmantošanu un palielināt vispārējo pabalstu, ko saņem neprecētas personas ar invaliditāti. Lietuvas atveseļošanas un noturības plānā arī iekļauta digitālo prasmju attīstīšana, jo īpaši attiecībā uz neaizsargātām iedzīvotāju grupām, tostarp personām ar invaliditāti, vecāka gadagājuma cilvēkiem, migrantiem un bēgļiem. Ar reformu ilgtermiņa aprūpes nodrošināšanai būtu jāuzlabo darbaspējīgā vecuma aprūpētāju (no kuriem lielākā daļa ir vidēja vecuma sievietes) iespēja atgriezties darba tirgū. Plānā ietvertajām reformām un investīcijām būtu jāsamazina esošās sociālās, ekonomiskās un teritoriālās atšķirības. Plānā ir minētas likumdošanas un politikas iniciatīvas, kas, paredzams, papildinās plānā iekļautās reformas un investīcijas.

Drošības pašnovērtējums

- (43) Plānā ietverts drošības pašnovērtējums par investīcijām 5G savienojamībā, kurā minēti un aprakstīti valsts tiesību akti, ar ko īsteno svarīgākos pasākumus, kuri ieteikti saistībā ar ES rīkkopu 5G tīklu kiberdrošībai. Šie pasākumi cita starpā ir valsts iestāžu lomas stiprināšana un augsta riska piegādātāju lomas ierobežošana.

Pārrobežu un vairākvalstu projekti

- (44) Plāns sniedz ieguldījumu šādos pārrobežu un vairākvalstu projektos (MCP): *Genome Europe*, *Via Baltica* un *Rail Baltica* 5G koridori. Dažus no minētajiem projektiem finansē arī citas programmas, piemēram, Eiropas infrastruktūras savienošanas instruments un struktūrfondi.

Apspriešanas process

- (45) Par plānu notika sabiedriskā apspriešana, kura notika 2021. gada aprīlī un kurā varēja piedalīties iedzīvotāji un organizācijas. Plāna izstrādes sākumposmā tika rīkotas vairākas tematiskas diskusijas, kurās piedalījās darba devēju organizācijas, arodbiedrības, vietējās iestādes un nevalstiskās organizācijas. Lai nodrošinātu attiecīgo dalībnieku atbildību, ir svarīgi iesaistīt visas attiecīgās vietējās iestādes un ieinteresētās personas, ieskaitot sociālos partnerus, visā plānā iekļauto investīciju un reformu īstenošanas gaitā.

Pozitīvs novērtējums

- (46) Pēc tam, kad Komisija ir pozitīvi novērtējusi Lietuvas atveseļošanas un noturības plānu un konstatējusi, ka plāns apmierinoši atbilst Regulā (ES) 2021/241 noteiktajiem novērtējuma kritērijiem saskaņā ar minētās regulas 20. panta 2. punktu, šajā lēmumā būtu jānorāda, kādas reformas un investīciju projekti ir nepieciešami plāna īstenošanai, kādi ir attiecīgie atskaides punkti, mērķrādītāji un citi rādītāji un kādu summu neatmaksājama finansālā atbalsta veidā Savienība dara pieejamu plāna īstenošanai.

Finanšu iemaksa

- (47) Lietuvas atveseļošanas un noturības plānā aplēstās kopējās izmaksas ir 2 224 686 966 EUR. Tā kā atveseļošanas un noturības plāns apmierinoši atbilst Regulā (ES) 2021/241 noteiktajiem novērtējuma kritērijiem un atveseļošanas un noturības plānā aplēsto kopējo izmaksu summa ir lielāka par Lietuvai pieejamo maksimālo finanšu iemaksu, tad Lietuvas atveseļošanas un noturības plāna īstenošanai piešķiramajai finanšu iemaksai vajadzētu būt vienāgai ar kopējo Lietuvai pieejamo finanšu iemaksas summu.
- (48) Kā paredzēts Regulas (ES) 2021/241 11. panta 2. punktā, Lietuvai aprēķinātā maksimālā finanšu iemaksa līdz 2022. gada 30. jūnijam tiks atjaunināta. Tādējādi saskaņā ar minētās regulas 23. panta 1. punktu Lietuvai paredzētā summa būtu jādara pieejama tagad ar nolūku noslēgt juridiskās saistības līdz 2022. gada 31. decembrim. Padomei pēc Komisijas priekšlikuma būtu jāgroza šis lēmums, bez liekas kavēšanās iekļaujot tajā atjaunināto maksimālo finanšu iemaksu, ja pēc maksimālās finanšu iemaksas atjaunināšanas rodas šāda vajadzība.
- (49) Sniedzamo atbalstu finansē no līdzekļiem, ko Komisija aizņemas Savienības vārdā, pamatojoties uz Padomes Lēmuma (ES, Euratom) 2020/2053⁷ 5. pantu. Atbalsts būtu jāizmaksā vairākos maksājumos, tiklīdz Lietuva ir apmierinoši izpildījusi attiecīgos atskaides punktus un mērķrādītājus, kas noteikti attiecībā uz atveseļošanas un noturības plāna īstenošanu.
- (50) Lietuva ir pieprasījusi priekšfinansējumu 13 % apmērā no finanšu iemaksas. Minētā summa būtu jādara pieejama Lietuvai ar nosacījumu, ka ir stājies spēkā Regulas (ES) 2021/241 23. panta 1. punktā paredzētais finansēšanas nolīgums, un saskaņā ar tā noteikumiem.
- (51) Šis lēmums nedrīkstētu skart iznākumu procedūrās par Savienības fondu piešķiršanu citās Savienības programmās, kuras netiek īstenotas saskaņā ar Regulu (ES) 2021/241, vai ar iekšējā tirgus darbības izkropļošanu saistītās procedūras, kuras var tikt sāktas jo īpaši saskaņā ar Līguma 107. un 108. pantu. Tas neatbrīvo dalībvalsti no prasības saskaņā ar Līguma 108. pantu paziņot Komisijai par potenciālu valsts atbalstu,

IR PIENĒMUSI ŠO LĒMUMU.

1. pants

Atveseļošanas un noturības plāna novērtējuma apstiprināšana

Ar šo, pamatojoties uz Regulas (ES) 2021/241 19. panta 3. punktā sniegtajiem kritērijiem, tiek apstiprināts Lietuvas atveseļošanas un noturības plāna novērtējums.

⁷ OV L 424, 15.12.2020., 1. lpp.

Atveseļošanas un noturības plānā iekļautās reformas un investīciju projekti, atveseļošanas un noturības plāna uzraudzības un īstenošanas kārtība un grafiks, tostarp attiecīgie atskaites punkti un mērķrādītāji, un citi attiecīgie rādītāji, kas attiecas uz paredzēto atskaites punktu un mērķrādītāju izpildi, un kārtība, kādā Komisijai nodrošina pilnīgu piekļuvi attiecīgajiem pamatojošajiem datiem, ir sniegti šā lēmuma pielikumā.

2. pants

Finanšu iemaksa

1. Savienība Lietuvai neatmaksājama atbalsta veidā dara pieejamu finanšu iemaksu, kuras summa ir 2 224 195 119 EUR⁸. Tiek darīti pieejami 2 091 774 090 EUR, par kuriem juridiskas saistības ir jāuzņemas līdz 2022. gada 31. decembrim. Ja Regulas (ES) 2021/241 11. panta 2. punktā paredzētajā atjaunināšanā Lietuvai aprēķinātā summa ir vienāda ar šo summu vai pārsniedz to, tiek darīti pieejami vēl 132 421 029 EUR, par kuriem juridiskas saistības ir jāuzņemas no 2023. gada 1. janvāra līdz 2023. gada 31. decembrim.
2. Komisija Savienības finanšu iemaksu Lietuvai dara pieejamu pa daļām saskaņā ar pielikumu. 289 145 365 EUR tiek darīti pieejami kā priekšfinansējuma maksājums, kas atbilst 13 % no finanšu iemaksas. Priekšfinansējumu un daļas Komisija var izmaksāt vienā vai vairākos maksājumos. Maksājuma lielums ir atkarīgs no finansējuma pieejamības.
3. Priekšfinansējumu dara pieejamu ar nosacījumu, ka ir stājies spēkā Regulas (ES) 2021/241 23. panta 1. punktā paredzētais finansēšanas nolīgums, un saskaņā ar tā noteikumiem. Priekšfinansējumu dzēs, proporcionāli atskaitot no daļu maksājumiem.
4. Daļas tiek darītas pieejamas saskaņā ar finansēšanas nolīgumu ar nosacījumu, ka ir pieejams finansējums un Komisija saskaņā ar Regulas (ES) 2021/241 24. pantu ir pieņēmusi lēmumu par to, ka Lietuva ir apmierinoši izpildījusi attiecīgos atskaites punktus un mērķrādītājus, kas bija noteikti saistībā ar atveseļošanas un noturības plāna īstenošanu. Ar nosacījumu, ka ir stājušās spēkā 1. punktā minētās juridiskās saistības, maksājumu var veikt, ja atskaites punkti un mērķrādītāji tiek sasniegti vēlākais līdz 2026. gada 31. augustam.

3. pants

Adresāts

Šis lēmums ir adresēts Lietuvas Republikai.

Briselē,

*Padomes vārdā –
priekšsēdētājs*

⁸ Šī summa atbilst finanšu piešķīrumam pēc tam, kad atskaitīta Regulas (ES) 2021/241 6. panta 2. punktā noteiktā Lietuvas izdevumu proporcionāla daļa, kas aprēķināta saskaņā ar minētās regulas 11. pantā paredzēto metodiku.